

Eerste liefde

David Nicholls bij Boekrij:

Heflig

Kicken

De eerste dag (One Day)

Wij

Eerste liefde

David Nicholls

Eerste liefde

Eerste druk juli 2019
Tweede druk september 2020

ISBN 978-90-225-9056-0
ISBN 978-94-023-1359-8 (e-book)
ISBN 978-90-528-6196-8 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Sweet Sorrow*
Vertaald uit het Engels door Carolien Metaal
Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam
Auteursfoto: © Kristofer Samuelsson
Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2019 Maxromy Productions Ltd
© 2019 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

De gebruikte Shakespeare-citaten zijn afkomstig uit *De volledige werken van William Shakespeare*, vertaling Jan Jonk, Papieren Tijger, 2008.

Lines from *So Long, See You Tomorrow* by William Maxwell © 1997.
Published by *The Harvill Press*. Reprinted by permission of The Random House Group Limited. Nederlandse vertaling Carolien Metaal.

Excerpt from *The Member of the Wedding* by Carson McCullers © 1946 by Carson McCullers, renewed by 1973 by Floria V. Lasky, Executrix of the Estate of Carson McCullers. Reprinted by permission of Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company. All rights reserved. Nederlandse vertaling citaat *Op jouw bruiloft* van Carson McCullers, vertaling Molly van Gelder, Athenaeum, 2019.

Alle personages in deze uitgave zijn fictief en enige gelijkenis met echte personen, levend dan wel overleden, berust op puur toeval.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Hannah, Max en Romy

Wat wij, of in elk geval wat ik, voor mezelf, herinnering noem – dat wil zeggen een moment, een tafereel, een feit dat onderworpen is geweest aan een hechtmiddel en derhalve aan de vergetelheid is ontrukkt – is feitelijk een vorm van verhalen vertellen die in gedachten continu doorgaat en vaak al vertellende verandert. Er zijn te veel tegenstrijdige emotionele belangen bij betrokken om het leven ooit volledig acceptabel te maken en waarschijnlijk is het de taak van de verhalenverteller om dingen opnieuw te ordenen, zodat ze dat wel doen. Hoe dan ook, tijdens het praten over het verleden liegen we bij elke ademtocht.

William Maxwell, *Tot ziens, tot morgen*

DEEL I

Juni

Die zomer hoorde ze al heel lang nergens bij. Ze was nergens lid van en stond overal buiten. Los van de wereld draalde ze maar wat op drempels, en ze was bang.

Carson McCullers, *Op jouw bruiloft*

Het einde van de wereld

Donderdag om vijf voor vier, direct na de disco, zou de wereld ver-
gaan.

Tot die tijd waren we op Merton Grange nog het dichtst bij een dergelijke catastrofe in de buurt geweest door de geruchten over een apocalyps die één of twee keer per semester postvatten en waarbij de omstandigheden telkens grotendeels identiek waren. En dat ging dan niet om zoiets banaals als een zonnevlam of asteroïde. Nee, dan maakte een sensatiekrant melding van een Maya-profetie, een of andere terloopse opmerking van Nostradamus of bizarre symmetrie van de kalender, en deed het gerucht de ronde dat ons gezicht halverwege het blokuur natuurwetenschappen weg zou smelten. De leraar berustte in die hysterie en legde onder het slaken van een zucht de les stil, terwijl wij ruzieden over wie het meest accurate horloge had en het aftellen begon. De meisjes klampten zich met gesloten ogen en opgetrokken schouders aan elkaar vast alsof ze elk moment ijskoud water over zich heen konden krijgen, en de jongens boden de situatie brutaal het hoofd, maar stiekem waren we in gedachte allemaal bij de misgelopen zoen, de onvereffende rekening, onze maagdelijkheid, de gezichten van onze vrienden, onze ouders. Vier, drie, twee...

We hielden onze adem in.

Dan schreeuwde iemand 'БОЕМ' en barstten we in lachen uit, opgelucht dat we nog leefden en een klein beetje teleurgesteld dat we dat nog deden tijdens het blokuur natuurwetenschappen. 'Tevreden? Zullen we nu dan maar weer aan het werk gaan?' En dan keken we opnieuw naar wat er gebeurde als een kracht van 1 newton zorgt dat een massa een afstand van een meter aflegt.

Maar op donderdag om vijf voor vier, meteen na de disco, zou het anders zijn. De tijd had vijf lange jaren voortgekropen en in de laatste

weken, en vervolgens dagen, was er een sfeer van opgetogenheid en paniek, van vreugde en angst ontstaan, naast een ver dwaasd soort nihilisme. Brieven naar huis en verplicht nablijven lieten ons nu onverschillig; waar zouden we niet allemaal mee weg kunnen komen in deze consequentieloze wereld? De brandblussers op de gangen en in de klaslokalen werden tikkende tijdbommen. Zou Scott Parker écht die dingen tegen mevrouw Ellis gaan zeggen? Zou Tony Stevens het maatschappijleerlokaal weer in de fik steken?

En nu was, ongelooflijk maar waar, die laatste dag eindelijk aangebroken. Hij begon, schitterend en onbewolkt, met schermutselingen bij het hek: schooldassen die als bandana's en tourniquets gedragen werden, met knopen zo onwrikbaar als een walnoot of zo groot als een vuist, en met zo veel lippenstift, sieraden en blauwgeverfd haar dat het deed denken aan een of ander futuristisch nachtclubtafereel. Wat zouden de leraren doen? Ons naar huis sturen? Ze zuchtten en gebaarden dat we naar binnen mochten. Zonder aannemelijke reden om de definitie van een hoefijzermeer te geven, was de laatste week doorgebracht met onsamenhangende, ontmoedigende lessen over iets wat het 'volwassen leven' genoemd werd en voor een groot deel leek te bestaan uit het invullen van formulieren en het werken aan een cv ('Hobby's en interesses: gezelligheid, tv-kijken'). Vandaag hadden we geleerd hoe je je financiën op orde moest brengen. We staarden uit het raam naar de prachtige dag en dachten: het duurt nu niet lang meer. Vier, drie, twee...

Tijdens de pauze begonnen we in ons klassenlokaal onze witte schooloverhemden met viltstiften en markers te bekladden. Als tatoeëerders in een Russische gevangenis bogen we ons over elkaar heen en vulden alle beschikbare ruimte met sentimentele beledigingen. *Zorg goed voor jezelf, lulhannes*, schreef Paul Fox. *Dit hemd stinkt*, schreef Chris Lloyd. In een lyrische bui schreef mijn beste vriend Martin Harper *mates4ever* onder een uiterst gedetailleerde lul met ballen.

Harper, Fox en Lloyd. Dat waren in die tijd mijn beste vrienden; niet gewoon jongens, maar dé jongens en hoewel er wat meisjes omheen cirkelden – Debbie Warwick, Becky Boyne en Sharon Findlay – was de groep onafhankelijk en ondoordringbaar. Wij bespeelden geen

van allen een instrument, maar toch zagen we onszelf als een band. Harper, wisten we allemaal, was leadgitaar en zang. Fox was bas, een laag en basaal *bonk-bonk-bonk*. Lloyd was, omdat hij zichzelf ‘gestoord’ had verklaard, de drummer, waardoor ik overbleef als...

‘Sambaballen,’ zei Lloyd. We schoten in de lach en ‘Sambaballen’ werd toegevoegd aan de lange lijst bijnamen. Fox tekende die nu op mijn schooloverhemd, gekruiste sambaballen onder een doodskop, als een militair embleem. Debbie Warwick, wier moeder stewardess was, had een boodschappentas vol minichocolaatjes naar binnen gesmokkeld in smaken die we lekker vonden: koffie en room, en pepermunt en kokos. Daar propten we ons huiverend en proestend mee vol, terwijl meneer Ambrose, met zijn voeten op zijn bureau, zijn blik gericht hield op de video van *Free Willy 2* die op de achtergrond draaide; een bijzonder gebaar dat door iedereen genegeerd werd.

De minichocolaatjes dienden als aperitief voor onze allerlaatste schoolmaaltijd. De herinneringen aan het legendarische voedselgevecht van 1994 waren nog levendig: de zakjes met ketchup die onder voeten explodeerden, gepaneerde visnuggets die als ninjasterren door de lucht scheerden, gepofte aardappels die als granaten werden weggekeild. ‘Doe dan als je durft,’ zei Harper tegen Fox, die een leerachtig worstje experimenteel op zijn hand liet balanceren. De leraren patrouilleerden echter als gevangenisbewakers over de gangpaden en aangezien er nog bruine cake en bruine pudding beloofd waren, verstreek het gevaarlijke moment.

Voor de verzamelde schoolverlaters hield meneer Pascoe de toespraak die we allemaal verwachtten. Hij moedigde ons aan naar de toekomst te kijken, maar het verleden niet te vergeten, hoge doelen na te streven, maar dieptepunten te doorstaan, in onszelf te geloven, maar rekening te houden met anderen. Het ging niet alleen om wat we geleerd hadden – en hij hoopte dat dat heel veel was! – maar ook om wat voor jongvolwassenen we waren geworden. En wij, jongvolwassenen, hoorden het ingeklemd tussen cynisme en sentimentaliteit aan, onstuimig aan de buitenkant, maar vanbinnen stiekem geïntimideerd en verdrietig. We sneerden en rolden met onze ogen, maar verderop in de zaal grepen handen elkaar en werd er gesnotterd toen we werden aan-

gemoedigd de vriendschappen die we hadden gesloten te koesteren; vriendschappen die een leven lang zouden duren.

‘Een leven lang? Jézus, ik mag toch hopen van niet,’ zei Fox. Hij knelde mijn hoofd onder zijn arm en wreef er liefkozend met zijn knokkels over. Het was tijd voor het uitreiken van de prijzen en wij zakten onderuit op onze stoelen. Prijzen werden toegekend aan leerlingen die altijd in de prijzen vielen en het applaus was allang weggestorven als ze het podium verlieten om met de boekenbon onder hun kin, als in een line-up, voor de fotograaf van de plaatselijke pers te gaan staan. Daarna kwam de Merton Grange School Swing Band onder leiding van de muzikleraar meneer Solomon met veel kabaal het podium op om onze honger naar de sound van een Amerikaanse bigband te stillen met een kakofonische, zwalkende uitvoering van Glenn Millers ‘In the Mood’.

‘Waarom? Echt hoor, wáárom?’ vroeg Lloyd.

‘Om ons in de *mood* te brengen,’ zei Fox.

‘Welke mood?’ vroeg ik.

‘In een kutmood,’ zei Lloyd.

‘Pislink gemaakt door Glenn Miller en zijn orkest,’ zei Fox.

‘Geen wonder dat hij zijn vliegtuig heeft laten neerstorten,’ zei Harper en toen het spervuur was afgelopen sprongen hij, Fox en Lloyd overeind en schreeuwden: ‘Bravo! Bravo!’ Op het podium pakte Gordon Gilbert, die er nogal verwilderd uitzag, de beker van zijn trombone met beide handen vast en slingerde die heel hoog de lucht in. Daar bleef hij even hangen alvorens op het parket te storten en als aluminiumpapier te verkreukelen. Terwijl meneer Solomon Gordon uitkafferde, schuifelden wij weg naar de disco.

Ik besef hoe afwezig ik ben in het bovenstaande. Ik kan me die dag nog best goed herinneren, maar wanneer ik mijn rol probeer te beschrijven, merk ik dat ik teruggrijp naar wat ik gezien en gehoord heb, en niet naar wat ik gezegd of gedaan heb. Als leerling was mijn opvallende eigenschap onopvallendheid. ‘Charlie werkt hard om aan de standaardeisen te voldoen en slaagt daar grotendeels in.’ Veel beter werd het niet en die vage reputatie was door gebeurtenissen in het exa-

menjaar zelfs nog afgezwakt. Niet bewonderd, maar ook niet veracht, niet bemind, maar niet gevreesd. Ik was geen pestkop, hoewel ik er aardig wat kende, maar kwam ook niet tussenbeide of nam het op voor het slachtoffer. Dapper was ik dus ook niet. Ons jaar onderscheidde zich op school door een sterk crimineel element – fietsendieven, winkeldieven en pyromanen – en hoewel ik de engste leerlingen uit de weg ging, was ik ook niet bevriend met de schrandere, gehoorzame types die gelauwerd waren met een boekenbon. Ik conformeerde noch rebelleerde, collaboreerde noch bestreed, ik meed problemen, zonder dat ik iets anders verwelkomde. Wij hechtten veel waarde aan humor. Ik was dan weliswaar niet de leukste van de klas, maar ik was ook niet humorloos. Ik mocht dan af en toe een verbaasde lach aan de menigte ontlokken, mijn beste grappen werden ofwel gesmoord door iemand met een hardere stem, of kwamen veel te laat, waardoor ik zelfs nu nog, meer dan twintig jaar later, dingen bedenken die ik in '96 of '97 had moeten zeggen. Ik wist dat ik niet lelijk was – anders had iemand me dat wel verteld – en was me vagelijk bewust van gefluister en gegiechel van samenklittende meisjes, maar wat had je daaraan als je geen idee had wat je moest zeggen? Van mijn pa had ik alleen mijn lichaamslengte geërfd; mijn ogen, neus, tanden en mond had ik van mijn moeder en dat, zei pa, was zoals het hoorde. Maar ik had ook zijn neiging meegekregen om in elkaar te duiken en tussen mijn schouders te kruipen om minder ruimte in te nemen op de wereld. Door een of andere gelukkige gril van klieren en hormonen waren de pulserende puisten waar zo veel adolescenten letterlijk door getekend waren me bespaard gebleven, en was ik een magere zenuwpees noch een gezellige dikkerd, ondanks de patat en blikjes frisdrank waarmee wij ons van energie plachten te voorzien. Toch was ik niet zelfverzekerd over mijn uiterlijk. Ik was helemaal nergens zelfverzekerd over.

Overall om me heen pasten leeftijdgenoten hun persoonlijkheid aan met dezelfde omzichtigheid die ze hanteerden bij veranderingen in kleding en kapsel. We waren plastisch, kneedbaar en er was nog steeds tijd om te experimenteren en ons handschrift, onze politieke overtuiging, de manier waarop we lachten, liepen of op een stoel zaten te veranderen voordat we zouden stollen en opdrogen. De afgelopen vijf

jaar waren een soort geweldige chaotische repetitie geweest, waarbij afgedankte kleren en houdingen, vriendschappen en meningen her en der op de vloer lagen. Eng en stimulerend voor degenen die eraan meededen, gekmakend en absurd voor ouders en leraren die aan die precare improvisaties werden blootgesteld en verplicht waren de rotzooi op te ruimen.

Weldra zou het tijd worden om een of andere rol aan te nemen die ons wellicht zou kunnen passen, maar wanneer ik probeerde mezelf door de ogen van anderen te zien (soms staarde ik 's avonds met achterovergekamd haar diepzinnig in mijn vaders scheerspiegel) zag ik... niets speciaals. Foto's van mezelf uit die tijd doen me denken aan oerversies van tekenfilmfiguren, de prototypen die lijken op de latere versie maar op de een of andere manier buiten proportie zijn en niet helemaal kloppen.

En dat helpt allemaal niet veel. Stel je dan maar een andere foto voor, zo'n klassenfoto die iedereen heeft, waarop de gezichten te klein zijn om te herkennen zonder er van dichtbij naar te turen. Of die nu tien of vijftig jaar oud is, er staat altijd een vagelijk bekend figuur ergens in het midden, iemand zonder anekdotes of associaties, schandalen of triomfen op zijn of haar naam. Iemand van wie je je afvraagt: wie wás dat?

Dat is Charlie Lewis.

Zaagsel

De schoolverlatersdisco genoot de reputatie van een gebeuren op het niveau van Romeinse decadentie dat alleen onderdeel voor de biologie-exkursie. Onze arena was de sporthal, een ruimte waarin met gemak een passagiersvliegtuig geparkeerd kon worden. Om een illusie van intimiteit te scheppen, waren eeuwenoude vlaggetjes tussen de wandrekken gespannen en aan een ketting bungelde een discobol als een middeleeuwse strijdvlugel. Desondanks oogde de ruimte nog steeds kwetsbaar en kaal. Tijdens de eerste drie nummers zaten we elkaar dan ook in rijen op de bankjes als strijders op een slagveld te be-loeren over het sleetse, stoffige parket heen, terwijl we de laatste minichocolaatjes van Debbie Warwick doorgaven en opaten om moed te verzamelen, tot er alleen nog maar cointreau over was, en dat was een grens die niemand durfde te passeren. Meneer Hepburn van aardrijkskunde, die achter de draaitafels stond, ging wanhopig van 'I Will Survive' naar 'Baggy Trousers' en zelfs 'Relax', tot meneer Pascoe hem opdroeg het volume terug te draaien. Nog een uur en een kwartier te gaan. We verspilden onze tijd...

Maar nu kwam Blurs 'Girls & Boys' en het leek wel alsof er een of ander teken was gegeven, want iedereen schoot tegelijkertijd de dansvloer op en begon als een gek te dansen en bleef daar om mee te brullen met de housenummers die volgden. Meneer Hepburn had een stroboscooplamp gehuurd en priemde met een woeste onverschilligheid aangaande veiligheidsvoorschriften zijn duim op de knop. We staarden geïmponeerd naar onze buigende vingers, zogen onze wangen naar binnen en beten op onze onderlip zoals de ravers die we op het journaal hadden gezien. We stompten met onze armen en stampten met onze voeten tot onze overhemden doorweekt waren van het zweet. Toen ik zag dat de inkt van *mates4ever* uit begon te lopen, werd

ik opeens sentimenteel en baande me een weg terug naar de bank waar ik mijn tas onder had geschoven. Ik pakte mijn oude sportplunje, drukte die tegen mijn gezicht om te controleren of die aan de minimale standaardeis voldeed en liep naar de jongenskleedkamer.

Als, zoals horrorfilms me geleerd hadden, de muren en de fundering van een ruimte de emoties absorbeerden van degenen die erdoorheen liepen, dan moesten uit deze kleedkamer echt de boze geesten verdreven worden. Er waren hier verschrikkelijke dingen gebeurd. In de berg meurende gevonden voorwerpen – beschimmelde handdoeken en weerzinwekkende sokken – die zo ondoordringbaar en stokoud als turf was, hadden we ooit Colin Smart begraven, en daar, daar was de plek waar Paul Bunce' onderbroek zo gewelddadig omhoog was getrokken dat hij naar de eerste hulp had gemoeten. Deze ruimte was een vechtkooi waarin elke klap, fysiek of mentaal, was toegestaan. Nu ik voor de allerlaatste keer op het bankje zat en mijn hoofd behoedzaam tussen de kapstokhaken plaatste die te veel slachtoffers hadden geëist, voelde ik me opeens dieptreurig. Misschien was het nostalgie, maar dat betwijfelde ik. Nostalgie vanwege de etuis gevuld met vloeibare zeep en het geklets van natte handdoeken? Het was eerder spijt over dingen die niet gebeurd waren, veranderingen die niet hadden plaatsgehad. Een rups maakt een cocon en binnen dat harde schild smelten de celwanden, kolken en reorganiseren de moleculen zich. Dan breekt de cocon open en onthult een andere rups, een groter, hariger exemplaar dat lang niet meer zo veel vertrouwen in de toekomst heeft.

Onlangs had ik mezelf erop betrappt dat ik vatbaar was voor dit soort aanvallen van emotioneel gepeins. Nu schudde ik de introspectie letterlijk van me af. De zomervakantie lag voor me en het moest toch mogelijk zijn om in de tijd tussen vervlogen spijt en toekomstige angst lol te trappen, het leven te leven en iets te laten gebeuren? Op dit moment waren mijn vrienden dicht bij me in de buurt aan het dansen als robots. Snel trok ik mijn oude T-shirt over mijn hoofd, keek naar het gekrabbel op mijn schooloverhemd en zag, onderaan op de achterkant, in blauwe inkt keurig geschreven staan: *je hebt me aan het huilen gemaakt.*

Ik vouwde het overhemd zorgvuldig op en stopte het in mijn tas.

In de zaal draaide meneer Hepburn 'Jump Around' en werd er woester, agressiever gedanst. Jongens stormden op elkaar af alsof ze een deur inbeukten. 'Jeetje, Charlie,' zei de toneellerares, mevrouw Butcher, 'het is allemaal wel heel erg emotioneel!' In de loop van de dag waren de vertrouwde hartstochten, kwaadwilligheid en sentimentaliteit, liefde en lust, tot een onhoudbaar niveau opgelopen. De lucht gonsde ervan en om daaraan te ontsnappen klom ik in het wandrek, wurmde mezelf tussen de sporten en dacht aan de tekst die gehaast, maar zorgvuldig en doelgericht was opgeschreven. Ik probeerde me een gezicht voor de geest te halen, dat terug te vinden tussen de gezichten in de zaal, maar het was net als zo'n moordzaak waarbij iedereen een motief heeft.

Er was nu een nieuwe gekte uitgebroken, de jongens klommen op elkaars rug en knalden op volle snelheid tegen een ander duo aan, als een soort steekspel. Het gekraak van ruggengraten op het parket was zelfs boven de muziek uit te horen. Het was een echt gevecht, want ik ving een glimp op van een gebalde vuist met sleutels erin. Om de gemoeieren wat te bedaren draaide meneer Hepburn de Spice Girls. Dat had op de jongens de uitwerking van een soort muzikaal waterkanon en ze trokken zich dan ook terug naar de rand van de dansvloer. De meiden namen hun plaats in; ze huppelden en schudden hun vingers naar elkaar. Ook meneer Hepburn werd achter de draaitafels vervangen door mevrouw Butcher. Ik zag dat hij zijn hand naar me opstak en vervolgens links en rechts kijkend over de dansvloer naar me toeschoot, alsof hij een drukke straat overstak.

'Wat vond je ervan, Charlie?'

'U bent uw roeping misgelopen, meneer.'

'Dat is dan jammer voor het nachtleven, maar fijn voor de aardrijkskunde,' zei hij, terwijl hij zich naast me tussen de sporten wrong. 'Je mag me nu wel Adam noemen. We zijn allebei burgers, of dat zijn we in ieder geval over... wat? Een half uur? Over een half uur kun je me wat dan ook noemen!'

Ik mocht meneer Hepburn wel en bewonderde zijn doorzettingsvermogen wanneer hij werd geconfronteerd met verbale onverschillig-

heid. *Niet lullig bedoeld hoor, meneer, maar wat heeft dit voor zin?* Van alle docenten die het nastreefden, was hij er het best in geslaagd om de indruk te wekken dat hij er best mee door kon zonder innemend te doen. Hij liet verleidelijke verwijzingen naar ‘geweldige weekends’ en intriges in de lerarenkamer doorschemeren en vertoonde net genoeg tekenen van rebellie – losse das, stoppeltjes, warrig haar – om te impliceren dat we kameraden waren. Af en toe vloekte hij zelfs, gooide hij de lelijke woorden als snoepjes in een menigte.

Toch zou ik hem voor geen goud Adam noemen.

‘En... verheug je je op het studeren?’

Ik herkende het begin van een peptalk. ‘Ik denk niet dat ik dat ga doen, meneer.’

‘Dat weet je niet. Je hebt je toch ingeschreven?’

Ik knikte. ‘Kunst, informatica, grafisch ontwerpen.’

‘Mooi.’

‘Maar ik heb er niet de goede cijfers voor gehaald.’

‘Dat weet je nog niet.’

‘Bijna zeker, meneer. Ik ben de helft van de tijd niet bij de lessen geweest.’

Hij tikte een keer met zijn vuist op mijn knie en bedacht zich toen. ‘Nou ja, stel dat dat zo is, dan is er nog van alles mogelijk. Een herexamen of iets minder conventioneels gaan doen. Een jongen als jij, een getalenteerde jongen...’

Ik koesterde nog steeds de lof waaronder hij mijn vulkaanproject had bedolven – ‘niets tegen in te brengen’, ‘de ultieme dwarsdoorsnede van een vulkaan’ – alsof ik een of andere fundamentele waarheid boven tafel had gehaald die vulkanologen eeuwenlang was ontgaan. Maar om dat nou talent te noemen... ‘Neu, ik ga een fulltimebaan zoeken, meneer. Ik heb mezelf tot september gegeven, en dan...’

‘Die vulkanen staan me nog levendig bij. Dat arceerwerk was formidabel.’

Opeens besefte ik tot mijn schaamte dat er een of andere knop was omgedraaid en dat ik misschien wel ging huilen. ‘Die vulkanen zijn lang geleden,’ zei ik schouderophalend, terwijl ik me afvroeg of ik nog wat hoger zou klimmen.

‘Misschien kun je daar iets mee doen.’

‘Met vulkanen?’

‘Met dat tekenen, grafisch ontwerpen. Als je er met me over wilt praten wanneer de cijfers bekend zijn...’

... of misschien moest ik hem er gewoon af duwen. Zo hoog zaten we niet. ‘Echt hoor, ik red me wel.’

‘Oké, Chaz, oké, maar ik zal je een geheimpje verklappen...’ Hij zwaaide naar me toe en ik rook bier. ‘Weet je wat het is? Het maakt niet uit. Het maakt niet uit wat er nu gebeurt. Nou ja, het maakt wél uit, maar niet zo veel als je zou denken, en je bent jong, zó jong. Je kunt gaan studeren, of wachten tot je daar klaar voor bent, maar je hebt zo. Veel. Tijd. O, man...’ Hij duwde zijn wang innemend tegen het rek. ‘Als ik wakker werd en weer zestien was, o, man...’

En net toen ik de sprong wilde wagen, vond mevrouw Butcher gelukkig de knop van de stroboscooplamp en drukte die in. De lange lichtflits werd gevolgd door gegil en er ging een golvende beweging door de menigte. Er vormde zich een paniekerige kring toen Debbie Warwick in het flakkerende licht en op het geluid van ‘MMMBop’ magnesiumwitte kots uitbraakte en als in een of andere helse stop-motionfilm schoenen en blote benen onder spetterde, terwijl ze met haar hand, als een vinger op het uiteinde van een tuinslang, de boog groter maakte tot ze in haar eentje gehurkt in een kring van leerlingen zat die tegelijkertijd lachten en gilden. Pas toen zette mevrouw Butcher de stroboscoop uit en liep op haar tenen de kring in om met gestrekte arm de puntjes van haar vingertoppen over Debbies rug te wrijven.

‘Studio 54,’ zei meneer Hepburn, die het klimrek afdaalde. ‘Te veel strobe, snap je?’ De muziek werd stopgezet terwijl mensen met ruwe papieren handdoekjes hun benen schrobden en conciërge Parky zaagsel en ontsmettingsmiddel ging halen die voor feesten bij de hand werden gehouden. ‘Nog twintig minuten, dames en heren,’ zei meneer Hepburn, die zijn plek achter de draaitafels weer had ingenomen. ‘Twintig minuten, en dat betekent dat het tijd wordt om de boel iets te vertragen...’

Langzame nummers boden een door de school goedgekeurde kans

om boven op elkaar te liggen, terwijl we nog stonden. De eerste akkoorden van '2 Become 1' hadden de dansvloer schoongeveegd, maar nu was er aan de rand daarvan een reeks koortsachtige onderhandelingen gaande terwijl er, met de complimenten van de sectie scheikunde, een kleine hoeveelheid droogijs werd uitgebraakt die op taillehoogte een verhullend scherm vormde. Sally Taylor en Tim Morris braken als eersten door de mist heen, gevolgd door Sharon Findlay en Patrick Rogers, de seksuele pioniers van de school die hun handen permanent ver onder de tailleband van de ander hadden gestoken, alsof ze lootjes trokken. Daarna hupten Lisa 'de Body' Boden en Mark Solomon, Stephen 'Shanksy' Shanks en 'Queen' Alison Quinn monter over het zaagsel.

Maar in onze ogen waren dat oude getrouwde echtparen. De menigte eiste vernieuwing. Uit de verre hoek klonk gejoel en gejuich toen kleine Colin Smart de hand van Patricia Gibson pakte en de menigte uiteenweek om haar half duwend, half trekkend de dansvloer op te krijgen. Met haar vrije hand bedekte ze een zo groot mogelijk deel van haar gezicht, waardoor ze een verdachte leek die aankwam bij de rechtszaal. In de hele zaal begonnen jongens en meisjes aan hun kamikazeacties; de verzoeken werden nu eens geaccepteerd en dan weer met een flinke zet afgewezen, waarna de onfortuinlijke hard glimlachend om het trage handgeklap een heenkomen zocht.

'Ik heb hier toch zo de schurft aan. Jij ook?'

Ik had op het klimrek gezelschap gekregen van Helen Beavis, een kunstzinnige hockeykampioen die lang en sterk was en soms Heleen Baksteen werd genoemd, alhoewel nooit in haar gezicht. 'Moet je kijken,' zei ze. 'Lisa probeert haar hele hoofd in Mark Solomons mond te duwen.'

'En ik durf te wedden dat hij daar kauwgum heeft zitten...'

'Die duwt hij gewoon heen en weer. Er is daar een potje badminton gaande. *Pok-pok-pok...*'

Wij hadden een paar onbeholpen pogingen tot vriendschap ondernomen, Helen en ik, hoewel er nooit iets van beklijfd was. Bij kunst was zij een van de coole leerlingen die grote abstracte doeken schilderde met titels als *Tweedracht* en die altijd wel iets te drogen had staan in

de pottenbakkersoven. Als kunst draaide om emotie en zelfexpressie, dan was ik niet meer dan een ‘goede tekenaar’: gedetailleerde, zwaar gearceerde schetsen van zombies, ruimtepiraten en doodskoppen, altijd met één levend oog bungelend uit een kas. Beeldspraak gejat uit computerspelletjes en strips, sci-fi en horror, van die ingewikkeld gewelddadige tekeningen die de aandacht trekken van onderwijspsychologen. ‘Ik moet je één ding nageven, Lewis,’ had Helen lijjig gezegd, terwijl ze de tekening van een of andere intergalactische huurling op armlengte voor zich hield, ‘je bent heel goed in het tekenen van een mannentorso. En die cape is ook goed. Moet je je voorstellen wat je zou kunnen als je iets échts tekende.’ Ik had daar niet op gereageerd. Helen Beavis was te slim voor mij, en dan ook nog op een ingetogen, geheel eigen manier die niet door boekenbonnen bekrachtigd hoefde te worden. Ze was ook grappig, hoewel ze de echt goede grappen zo zachtjes mompelde dat ze er alleen zelf voldoening uit haalde. Haar zinnen bevatten meer woorden dan noodzakelijk en elk tweede woord gaf ze een ironische draai, waardoor ik nooit wist of ze het ene of het tegenovergestelde daarvan bedoelde. Woorden waren al moeilijk genoeg als ze één betekenis hadden, en als onze vriendschap ergens door bleef steken, dan was het wel mijn onvermogen haar bij te houden.

‘Weet je wat hier nodig is? Asbakken. Vlak gemonteerd aan het eind van de brug met gelijke liggers. Hé, mogen we al roken?’

‘Nee, pas over... twintig minuten.’

Net als onze beste sporters was Helen Beavis een overtuigd roker. Ze stak ze al min of meer op voor ze door het hek was en als ze lachte wipte haar Marlboro menthol op en neer als de pijp van Popeye. Eén keer had ik gezien dat ze een vinger tegen een neusgat drukte en ruim drieënhalve meter over een ligusterhaag fluimde. Ze had, als je het mij vraagt, het lelijkste kapsel dat ik ooit had gezien: piekerig van boven en lang en sluik van achteren, en met twee puntige bakkebaarden als iets wat met een ballpoint op een foto was gekrabbeld. In de mysterieuze rekentaal van onze klas stond slecht haar + kunstzinnigheid + hockey + ongeschoren benen voor een lesbienne, in die tijd een invloedrijk woord voor jongens, want daarmee kon je een meisje erg gewild of totaalgewild maken. Er waren twee – en niet meer dan twee – soorten

lesbiennes en Helen was niet het type dat je aantrof op de pagina's van Martin Harpers tijdschriften, en dus schonken de jongens weinig aandacht aan haar, wat zij volgens mij prima vond. Maar ik mocht haar wel en wilde indruk op haar maken, ook al deed zij mijn pogingen meestal hoofdschuddend af.

Eindelijk werd de discobol ingezet en draaide rond aan zijn ketting. 'Ach. Dat is magisch,' zei Helen, knikkend naar de langzaam draaiende dansers. 'Altijd met de klok mee, is jou dat ook opgevallen?'

'In Australië gaan ze de andere kant op.'

'Op de evenaar blijven ze gewoon staan. Erg gênant.' Op dat moment liep '2 Become 1' over in de warme stroop van Whitney Houstons 'Greatest Love of All'. 'Gétver,' zei Helen. Ze rolde met haar schouders. 'Ik hoop echt voor ieders bestwil dat de kinderen níét onze toekomst zijn.'

'Volgens mij had Whitney Houston niet deze school in gedachten.'

'Nee, waarschijnlijk niet.'

'Er is nog iets wat ik nooit begrepen heb van dit nummer: *Learning to love yourself*, leren jezelf lief te hebben – waarom is dat de *greatest love of all*?'

'Het klinkt logischer als je er *walgen* voor in de plaats zet.' We luisterden.

'Leren van jezelf te walgen...'

'... is de allergrootste walging. Daarom is het zo *easy to achieve*, zo gemakkelijk voor elkaar te krijgen. En het mooiste is dat het bij alle liefdesliedjes werkt.'

'Dus dan wordt "She loves you" ze walgt van je...'

'Precies.'

'Bedankt Helen, het is me nu allemaal een stuk duidelijker.'

'Cadeautje.' We draaiden ons weer naar de dansvloer. 'Trish ziet er gelukkig uit.' We zagen dat Patricia Gibson, die nog steeds haar hand voor haar ogen geslagen had, het klaarspeelde om te dansen en tegelertijd achteruit te deinzen. 'De broek van Colin Smart heeft een interessante vorm aangenomen. Bizarre plek om je geodriehoek te bewaren!' zei Helen. 'Ik heb dat ook een keer meegemaakt. Op de kerstdisco van de kerk met iemand wiens naam ik niet mag noemen.'